

so (administratívna časť obce), *Dobšinská Padová jaskyňa* (jaskyňa) – *Dobšinská Padová Jaskyňa* (administratívna časť obce), *Biely potok* (potok) – *Biely Potok* (administratívna časť obce), *Červený kameň* (vrch) – *Červený Kameň* (hrad), *Krásna hôrka* (vrch) – *Krásna Hôrka* (hrad).

1.3. PÍSANIE JEDNOTLIVÝCH DRUHOV VLASTNÝCH MIEN

Vlastné mená píšeme s veľkým začiatčným písmenom. Vlastné mená sú mená ľudí a živých bytostí (antroponymá), názvy objektov vo vesmíre a na ich povrchu (kozmonymá a toponymá), názvy ľudských útvarov, ktoré nie sú pevne fixované v prírode, pomenovania časových úsekov, dejinných udalostí, organizácií, inštitúcií, výrobkov, podnikov, spolkov, politických strán, hnutí, akcií, vyznamenaní a cien (chrématonymá).

1.3.1. MENÁ ĽUDÍ A ŽIVÝCH BYTOSTÍ

1. Rodné (krstné) mená, priezviská, jedhomenné pomenovania osôb, rodové mená, miestne predikáty (prídomy), pseudonymy (krycie mená), mená po otcovi (otčestvá), prezývky, pomenovania osôb v literárnych dielach, obzvlášť pomenovania osôb, napr. *Dušan, Igor, Michal, Mária, Eva, Zuzana, Prilbina, Bernolák, Štúr, Balzac, Vansová, Medvecká, Lilgeová, Aristoteles, Marcus Tullius Cicero, Gaius Iulius Caesar, Pongráč z Mikuláša, Vavrínek Benedikt z Nedožier (Nedožerský), Leonardo da Vinci, Charles de Gaulle, Ludwig van Beethoven, Vincent van Gogh, Valéry Giscard d'Estaing, Ján Šurek, Piotr Iľič Čajkovskij, Anton Pavlovič Čechov, Nadežda Pavlovna Jegerová, Hrdzáň, Papuľa, Neznámy, Básnik* (v literárnom diele), *Neznámy vojak (hrob Neznámeho vojaka), Majster Pavol z Levoče, Majster bytčianskeho oltára, Otec vlasti, Matka Terézia, Antihamlet, Ljūdimitrij, Pseudomauríkios*.

Prívlastky pri rodných menách panovníkov, pápežov alebo iných historických osobností a postáv (skutočných alebo vymyslených) pokladajú sa za vlastné mená a píšú sa s veľkým začiatčným písmenom (obdoba priezvisk), napr. *Mojmír Prvý (I.), Jozef Druhý (II.), Ján Pavol Druhý (II.), Peter Veľký, Ivan Hrozný, Viliam Oranžský, Kliment Bullharský, Mária Katolícka, Lanne Strašný, Ladislav Pohrobok, Konštantín Filozof, Julián Apostata, Henrich Monoplatec, Richard Levie srdce*. S veľkým začiatčným písmenom sa píšú aj spojenia pôvodne všeobecných podstatných mien so zhodným prívlastkom slovným za podstatným menom, ktorými sa pomenúvajú osoby, napr. *Panna Oranžská, Anonym Perzský* (obdoba spojení rodných mien a priezvisk).

V obrazných pomenovaniach osôb so spojením prídavného mena s podstatným menom (prídavné meno je pred určeným podstatným menom) veľké pís-

Ak názov obce obsahuje zemepisný názov iného druhu, píše sa takýto zemepisný názov rovnako ako akýkoľvek iný zemepisný názov (ponecháva si svoju pravopisnú podobu), napr. *Závada pod Čiernym vrchom* (v názve *Čierny vrch* ako pomenovanej vrchu, ktorý je súčasťou názvu obce, píše sa veľké písmeno iba na jeho začiatku).

V rozličných obrazných názvoch, ktoré nie sú oficiálnymi názvami miest a obcí, píše sa veľké písmeno iba na ich začiatku, napr. *Večné mesto* (Rím), *Mesto svätých, Mesto vetrov* (preklad názvu *Baku*), *Mestečko mláďače, Detské mestečko*. Takto sa píšú aj obrazné názvy krajín, napr. *Dolná zem, Svätá zem* (Palestína) a názvy táborov, napr. *Tábor priateľstva*.

4. S veľkým začiatčným písmenom píšeme všetky plynovznamové slová aj v názvoch štátov, krajín, hradov a zámok, v ktorých podstatné meno neoznačuje štát, krajinu, hrad alebo zámok, ale v týchto názvoch sú iné označenia, ktoré strátili pôvodný význam a s iným slovom vytvárajú viacsovné vlastné meno na pomenovanie jedinečného geografického objektu – štátu, krajiny, hradu alebo zámku, napr. *Pobrežie Slonoviny* (názov štátu), *Čierna Hora* (názov štátu), *Krásna Hôrka* (názov hradu), *Červený Kameň* (názov hradu).

5. V cudzích názvoch píšeme podľa zaužívaného pôvodného pravopisu všetky plynovznamové slová s veľkými začiatčnými písmenami (zachovávame pôvodné písanie), aj keď nejde o názvy miest a obcí, napr. *Alfa Centauri, Alfa Proxima, Gran Chaco, Góry Sowie, Rio Grande, East River, Baker Street, Východná Station, Studia Academica Slovaca, Slavica Slovaca, Studia Slavica, Academiae Scientiarum Hungaricae, Rocznik Slawistyczny, Dziennik Polski, New York Herald Tribune, Los Angeles Times, Süddeutsche Zeitung, Berliner Zeitung am Abend, Élet és Tudomány, Musica Aeterna, Societas Linguistica Europaea*. V cudzích pomenovaniach, ktoré uvádzame v pôvodnej podobe (ako lexikálne citáty), zachovávame písanie veľkých písmen, aj keď z hľadiska nášho chápania (chápania v slovenčine) nejde o vlastné mená, napr. *Homo sapiens fossilis, Pithecanthropus erectus, Sinanthropus pekinensis, Homo neanderthalensis* (ale *pithekanthrop, neanderiálec* ako zdomácnené podoby alebo v slovenčine utvorené podoby sa píšú s malým začiatčným písmenom).

6. Vo zdvojených vlastných menách literárnych diel (pozostávajúcich z dvoch častí) sa píše s veľkým písmenom každá časť, napr. *Kocúrko alebo Len aby sme v hanbe nezostali, Spor o kultúru alebo Dvojaký výklad sveta, Všeobecné dejiny čize Život Rousseaua*. Veľké písmená sa nepíšu, ak časť po spájanom výraze nie je samostatná, napr. *Nárečie slovenské alebo potreba písania v tomto nárečí*.

Uplatňovanie viacerých pravopisných princípov pri písaní veľkých písmen vedie niekedy k pravopisnému rozlišovaniu rovnako znejúcich vlastných mien, ktoré predstavujú rozličné druhy vlastných mien, napr. *Pobrežie slonoviny* (pobrežie) – *Pobrežie Slonoviny* (štát), *Čierna hora* (vrch) – *Čierna Hora* (štát), *Čierna voda* (potok) – *Čierna Voda* (obec), *Širbské pleso* (jazero) – *Širbské Ple-*